

Έκθεση για τους Επιχειρησιακούς Στόχους Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων

5 Δεκεμβρίου 2017

A. Στοιχεία ποιότητας ενεργητικού Σεπτεμβρίου 2017

Με στοιχεία Σεπτεμβρίου 2017, το ύψος των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (ΜΕΑ)¹ μειώθηκε κατά 2,4% και 5,5% συγκριτικά με το τέλος του Ιουνίου 2017 και του Δεκεμβρίου 2016 αντίστοιχα, αγγίζοντας τα 100,4 δισεκ. ευρώ ή το 44,6% των συνολικών ανοιγμάτων². Σε σχέση με το Μάρτιο του 2016, όπου τα ΜΕΑ έφθασαν στο υψηλότερο επίπεδο, παρατηρείται μείωση κατά 7,6% ή 8,2 δισεκ. ευρώ.

Ο τριμηνιαίος δείκτης αθέτησης (default rate) μειώθηκε για πρώτη φορά εντός του 2017, αγγίζοντας το 2%, ξεπερνώντας όμως και πάλι το ρυθμό αποκατάστασης της τακτικής εξυπηρέτησης δανείων (cure rate) και αναδεικνύοντας ξανά τις διαγραφές δανείων ως το σημαντικότερο μέσο μείωσης των ΜΕΑ. Για αυτό το τρίμηνο εξαιρετικά σημαντική υπήρξε και η επίδραση των πωλήσεων, οι οποίες αφορούσαν όμως σχεδόν στο σύνολο τους μεμονωμένη συναλλαγή συγκεκριμένης τράπεζας. Οι διαγραφές δανείων ανήλθαν σε 1,1 δισεκ. ευρώ για το τρίτο τρίμηνο, αγγίζοντας τα 4,4 δισεκ. ευρώ για το εννεάμηνο. Οι πωλήσεις δανείων αντίστοιχα ανήλθαν σε 1,4 δισεκ. ευρώ για το τρίτο τρίμηνο, αγγίζοντας τα 1,8 δισεκ. ευρώ για το εννεάμηνο. Οι σημαντικότερες εισροές ΜΕΑ παρατηρήθηκαν και αυτή την περίοδο στο στεγαστικό χαρτοφυλάκιο, αλλά αντισταθμίστηκαν από τον υψηλό ρυθμό αποκατάστασης της τακτικής εξυπηρέτησης δανείων στο εν λόγω χαρτοφυλάκιο. Η μείωση των ΜΕΑ που προήλθε από εισπράξεις και ρευστοποιήσεις ήταν περιορισμένη. Όπως προαναφέρθηκε, τον κυριότερο παράγοντα μείωσης αποτέλεσαν οι διαγραφές και πωλήσεις δανείων, ιδιαίτερα στο επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο.

Αξιοσημείωτο είναι το ποσοστό των ΜΕΑ που τελεί σε καθεστώς αίτησης για υπαγωγή σε νομική προστασία. Στο σύνολο των χαρτοφυλακίων, το 14,5% των ΜΕΑ τελεί υπό καθεστώς αίτησης για υπαγωγή σε νομική προστασία, ενώ στο στεγαστικό το ποσοστό ξεπερνά το 30%.

Ο δείκτης ΜΕΑ παραμένει υψηλός στα περισσότερα χαρτοφυλάκια. Στο τέλος του Σεπτεμβρίου του 2017, ο δείκτης ΜΕΑ άγγιζε το 43,3% για το στεγαστικό, το 53,2% για το

¹ Σύμφωνα με τους ορισμούς της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (ΕΒΑ), στα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα περιλαμβάνονται δάνεια με καθυστέρηση μεγαλύτερη των 90 ημερών και δάνεια αβέβαιης είσπραξης χωρίς τη ρευστοποίηση εξασφάλισης, ανεξαρτήτως ημερών καθυστέρησης (ΕΒΑ, Annex V. Part 2. 145-162).

² Περιλαμβάνονται τα εκτός ισολογισμού στοιχεία. Εξαιρουμένων των στοιχείων αυτών και ενήμερου δανείου στο Ελληνικό Δημόσιο, το οποίο έχει εξαιρεθεί από τη στοχοθεσία, το ύψος των ΜΕΑ μειώθηκε κατά 2,6% κατά το τρίτο τρίμηνο του 2017 στα 99,1 δισεκ. ευρώ ή σε 50,1% των συνολικών ανοιγμάτων.

καταναλωτικό και το 43,6% για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο. Στο επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο, η μεγαλύτερη συγκέντρωση ΜΕΑ παρατηρείται στο χαρτοφυλάκιο των ελεύθερων επαγγελματιών και πολύ μικρών επιχειρήσεων (δείκτης ΜΕΑ: 66,5%), καθώς και στο χαρτοφυλάκιο των Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ - δείκτης ΜΕΑ: 59,0%). Σταθερά καλύτερες επιδόσεις παρατηρούνται στο χαρτοφυλάκιο των μεγάλων επιχειρήσεων (δείκτης ΜΕΑ: 24,5%) και στα ναυτιλιακά δάνεια (δείκτης ΜΕΑ: 34,8%).

Η κάλυψη από προβλέψεις σε επίπεδο συστήματος έχει μειωθεί οριακά, αγγίζοντας το 48,0% το Σεπτέμβριο του 2017, από 48,3% το Ιούνιο, κυρίως λόγω των εκτεταμένων διαγραφών και πωλήσεων δανείων, τα οποία είχαν υψηλή κάλυψη από προβλέψεις. Εφόσον συμπεριληφθεί στις προβλέψεις και η αξία των εξασφαλίσεων (με ανώτατη αξία το υπόλοιπο του δανείου προ προβλέψεων απομείωσης), η κάλυψη των ΜΕΑ που επιτυγχάνεται είναι σχεδόν πλήρης.

B. Επιχειρησιακοί Στόχοι Πιστωτικών Ιδρυμάτων

Σύμφωνα με το πλαίσιο των επιχειρησιακών στόχων για τα ΜΕΑ, οι τράπεζες θα πρέπει να υποβάλλουν κάθε Σεπτέμβριο αναλυτικά τα μεγέθη για όλα τα τρίμηνα του επερχόμενου έτους. Επιπλέον είναι δυνατή η αναθεώρηση των στόχων, προκειμένου να ενσωματωθούν πιθανές αλλαγές στο επιχειρηματικό περιβάλλον ή/και στις στρατηγικές διαχείρισης των ΜΕΑ από τις τράπεζες.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει συνοπτικά τους βασικότερους στόχους και δείκτες απόδοσης για το **σύνολο του δανειακού χαρτοφυλακίου**, για την περίοδο Ιουνίου 2016 – Δεκεμβρίου 2019 (ποσά σε δισεκ. ευρώ). Σημειώνεται ότι για τον Ιούνιο του 2016 και τον Ιούνιο του 2017 παρατίθενται απολογιστικά στοιχεία:

	Ιουν. 2016	Ιουν. 2017	Σεπ. 2017	Δεκ. 2017	Μαρ. 2018	Ιουν. 2018	Σεπ. 2018	Δεκ. 2018	2019
Στόχος 1: Υπόλοιπο (πριν από προβλέψεις) ΜΕΑ	106,9	101,8	99,9	95,9	93,6	90,2	87,6	81,5	64,6
Δείκτης Παρακολούθησης: Δείκτης ΜΕΑ	50,5%	50,6%	49,9%	48,5%	48,1%	46,9%	45,9%	43,1%	35,2%
Στόχος 2: Υπόλοιπο (πριν από προβλέψεις) ΜΕΔ	78,3	72,8	70,2	65,9	63,9	60,6	58,0	52,0	38,6
Δείκτης Παρακολούθησης: Δείκτης ΜΕΔ	37,0%	36,1%	35,1%	33,3%	32,8%	31,5%	30,4%	27,5%	21,1%

Συνολικά, το πρώτο εξάμηνο του 2017, οι τράπεζες κατάφεραν να επιτύχουν τους στόχους που είχαν θέσει για τη μείωση των ΜΕΑ. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα στοιχεία του Ιουνίου του 2017, τα ΜΕΑ ήταν 1,6 δισεκ. ευρώ χαμηλότερα από το ποσό - στόχο. Συνεπώς το υπόλοιπο έναρξης των ΜΕΑ για τις ελληνικές εμπορικές και συνεταιριστικές τράπεζες κατά τη νέα στοχοθεσία (Ιούνιος 2017 – Δεκέμβριος 2019) διαμορφώθηκε στα 101,8 δισεκ. ευρώ (τα εν λόγω ανοίγματα δεν περιλαμβάνουν ανοίγματα εκτός

ισολογισμού ύψους περίπου 1 δισεκ. ευρώ). Οι τράπεζες στοχεύουν σε μείωση των ΜΕΑ κατά 37% κατά την περίοδο Ιουνίου 2017 – Δεκεμβρίου 2019, διαμορφώνοντας το αναμενόμενο υπόλοιπο των ΜΕΑ στα 64,6 δισεκ. ευρώ στο τέλος του 2019. Σημειώνεται ότι ο νέος στόχος είναι χαμηλότερος κατά 2,2 δισεκ. ευρώ σε σχέση με την υποβολή του Σεπτεμβρίου του 2016.

Στους παρακάτω πίνακες παρουσιάζονται οι βασικότεροι επιχειρησιακοί στόχοι και δείκτες απόδοσης στα τρία επιμέρους χαρτοφυλάκια (στεγαστικό, καταναλωτικό και επιχειρηματικό) για την περίοδο Ιουνίου 2016 – Δεκεμβρίου 2019:

Στεγαστικό χαρτοφυλάκιο (ποσά σε δισεκ. ευρώ):

	Ιουν. 2016	Ιουν. 2017	Σεπ. 2017	Δεκ. 2017	Μαρ. 2018	Ιουν. 2018	Σεπ. 2018	Δεκ. 2018	2019
Στόχος 1: Υπόλοιπο (πριν από προβλέψεις) ΜΕΑ	28,1	27,8	27,8	27,7	27,5	27,1	26,4	25,3	20,6
Δείκτης Παρακολούθησης: Δείκτης ΜΕΑ	41,8%	42,8%	43,0%	43,3%	43,2%	42,8%	42,2%	41,0%	34,9%
Στόχος 2: Υπόλοιπο (πριν από προβλέψεις) ΜΕΔ	20,7	21,1	21,1	20,9	20,5	19,9	19,0	17,6	12,9
Δείκτης Παρακολούθησης: Δείκτης ΜΕΔ	30,9%	32,5%	32,6%	32,6%	32,1%	31,4%	30,3%	28,6%	21,9%

Καταναλωτικό χαρτοφυλάκιο (ποσά σε δισεκ. ευρώ):

	Ιουν. 2016	Ιουν. 2017	Σεπ. 2017	Δεκ. 2017	Μαρ. 2018	Ιουν. 2018	Σεπ. 2018	Δεκ. 2018	2019
Στόχος 1: Υπόλοιπο (πριν από προβλέψεις) ΜΕΑ	15,2	13,8	13,7	11,7	10,4	10,2	9,9	8,7	6,6
Δείκτης Παρακολούθησης: Δείκτης ΜΕΑ	63,8%	62,4%	62,2%	57,8%	53,2%	52,8%	52,3%	49,1%	39,7%
Στόχος 2: Υπόλοιπο (πριν από προβλέψεις) ΜΕΔ	12,5	11,1	10,9	9,1	7,8	7,7	7,5	6,3	4,3
Δείκτης Παρακολούθησης: Δείκτης ΜΕΔ	52,4%	49,9%	49,4%	45,1%	40,3%	39,9%	39,3%	35,5%	26,1%

Επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο (ποσά σε δισεκ. ευρώ):

	Ιουν. 2016	Ιουν. 2017	Σεπ. 2017	Δεκ. 2017	Μαρ. 2018	Ιουν. 2018	Σεπ. 2018	Δεκ. 2018	2019
Στόχος 1: Υπόλοιπο (πριν από προβλέψεις) ΜΕΑ	63,6	60,1	58,4	56,5	55,8	52,9	51,3	47,5	37,4
Δείκτης Παρακολούθησης: Δείκτης ΜΕΑ	52,6%	52,7%	51,4%	49,9%	50,0%	48,3%	46,9%	43,4%	34,6%
Στόχος 2: Υπόλοιπο (πριν από προβλέψεις) ΜΕΔ	45,1	40,6	38,3	35,9	35,6	33,0	31,5	28,0	21,4
Δείκτης Παρακολούθησης: Δείκτης ΜΕΔ	37,3%	35,5%	33,7%	31,7%	31,9%	30,1%	28,9%	25,6%	19,8%

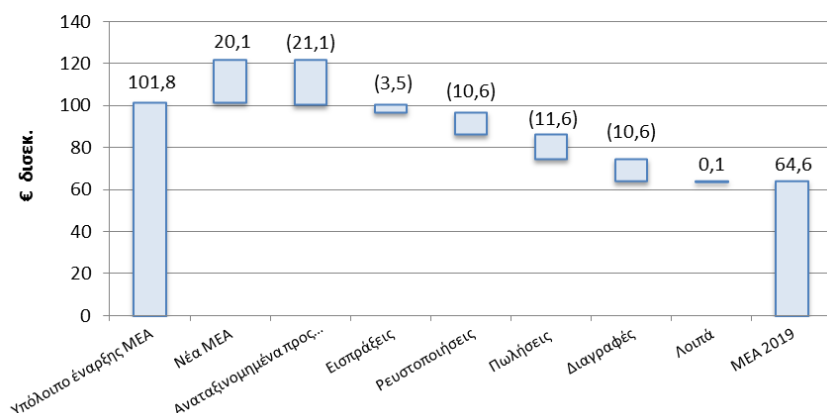
Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των τραπεζών, ο χρονικός ορίζοντας μείωσης των ΜΕΑ δεν έχει μεταβληθεί, καθώς το μεγαλύτερο ποσοστό της μείωσης θα επιτευχθεί κατά τα δύο τελευταία έτη, το 2018 και το 2019. Παρατηρούνται, ωστόσο, κάποιες διαφοροποιήσεις

στους παράγοντες μείωσης των ΜΕΑ σε σχέση με την προηγούμενη υποβολή. Συγκεκριμένα:

- Οι τράπεζες σκοπεύουν να επισπεύσουν την πώληση δανείων, κυρίως στο επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο και σε μικρότερο βαθμό στο καταναλωτικό χαρτοφυλάκιο. Συγκεκριμένα, οι τράπεζες στοχεύουν σε επιπλέον πωλήσεις ύψους 4,7 δισεκ. ευρώ, αγγίζοντας τα 11,6 δισεκ. ευρώ συνολικές πωλήσεις για την περίοδο Ιουνίου 2017 – Δεκεμβρίου 2019. Μέρος των επιπλέον πωλήσεων (1,4 δισεκ. ευρώ) έχει ήδη πραγματοποιηθεί κατά το 3^ο τρίμηνο του 2017 μέσω τιτλοποίησης και μεταφοράς ΜΕΑ από μη συστημική τράπεζα.
- Επιπρόσθετα, οι τράπεζες σκοπεύουν να αυξήσουν τα ποσά των διαγραφών κατά περίπου 1,2 δισεκ. ευρώ, κυρίως στο χαρτοφυλάκιο λιανικής.
- Παρόλα αυτά, οι τράπεζες πραγματοποίησαν συντηρητικότερες εκτιμήσεις όσον αφορά τις καθαρές εισροές ΜΕΑ σε σχέση με την προηγούμενη υποβολή στοιχείων. Η εισροή νέων ΜΕΑ για την περίοδο Ιουνίου 2017 – Δεκεμβρίου 2019 αυξάνεται κατά 1,2 δισεκ. ευρώ, ενώ αντίθετα η αποκατάσταση της τακτικής εξυπηρέτησης δανείων (curing) μειώνεται κατά 2,5 δισεκ. ευρώ. Οι τράπεζες ενσωμάτωσαν στα μοντέλα τους χειρότερες μακροοικονομικές υποθέσεις σε σύγκριση με την προηγούμενη υποβολή (ρυθμός αύξησης ΑΕΠ, διαθέσιμο εισόδημα), οι οποίες επηρέασαν το ρυθμό εκ νέου αθέτησης (re-default rate), καθώς και τις καθαρές εισροές ΜΕΑ. Η χαμηλότερη αποκατάσταση της τακτικής εξυπηρέτησης δανείων σχετίζεται σε ένα βαθμό και με τα υψηλότερα ποσά πωλήσεων και διαγραφών.
- Οι λοιποί παράγοντες μείωσης των ΜΕΑ δεν παρουσιάζουν μεταβολή σε σχέση με την προηγούμενη υποβολή. Οι εκποιήσεις καλύψεων παραμένουν κύριος παράγοντας ύψους 10,6 δισεκ. ευρώ.

Αναλυτικά οι παράγοντες μείωσης του υπολοίπου των ΜΕΑ απεικονίζονται παρακάτω:

Κίνηση ΜΕΑ Ιουν. 2017 - 2019

Τα ΜΕΑ ως ποσοστό των συνολικών ανοιγμάτων αναμένεται να μειωθούν σταδιακά και να αγγίξουν το 35,2% το 2019. Ωστόσο, το ποσοστό αυτό είναι λίγο υψηλότερο από τον προηγούμενο στόχο του 33,9%, εξαιτίας των διαφορετικών παραγόντων μείωσης των ΜΕΑ, αλλά και της χαμηλότερης εκτιμώμενης πιστωτικής επέκτασης.

Για την ίδια περίοδο, τα δάνεια σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών (Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια - ΜΕΔ) αναμένεται να μειωθούν κατά 47%, δηλαδή από 72,8 δισεκ. ευρώ τον Ιούνιο του 2017 σε 38,6 δισεκ. ευρώ το 2019.

Ο σχετικός δείκτης ΜΕΔ αναμένεται να μειωθεί από 36,1% σε 21,1% την ίδια χρονική περίοδο.

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει τη συμβολή των επιμέρους παραγόντων στη μείωση του υπολοίπου των ΜΕΑ ανά χαρτοφυλάκιο:

	Σύνολο	Στεγαστικά	Καταναλωτικά	Επιχειρηματικά
Υπόλοιπο έναρξης ΜΕΑ	101,8	27,8	13,8	60,1
Νέα ΜΕΑ	20,1	7,3	2,5	10,3
Αναταξινομημένα προς Εξυπηρετούμενα	(21,1)	(8,6)	(2,6)	(9,9)
Εισπράξεις	(3,5)	(0,7)	(0,5)	(2,4)
Ρευστοποιήσεις	(10,6)	(2,9)	(0,2)	(7,5)
Πωλήσεις	(11,6)	(0,2)	(4,1)	(7,3)
Διαγραφές	(10,6)	(2,2)	(2,4)	(5,9)
Λοιπά	0,1	0,2	0,0	0,0
ΜΕΑ 2019	64,6	20,6	6,6	37,4

*Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις

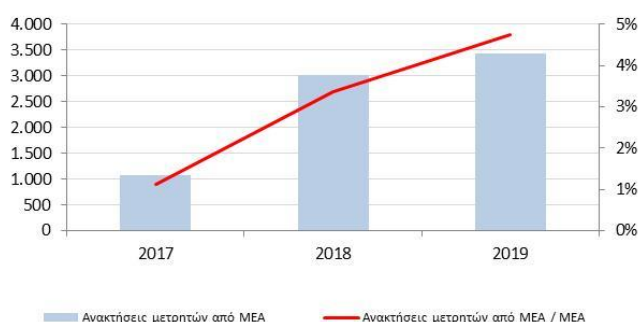
Επιπρόσθετα, ο πίνακας που ακολουθεί συνοψίζει τη συμβολή των επιμέρους χαρτοφυλακίων στη μείωση του υπολοίπου των ΜΕΑ για την περίοδο Ιουνίου 2017 – Δεκεμβρίου 2019. Σε σύγκριση με την προηγούμενη υποβολή, οι τράπεζες στοχεύουν σε μεγαλύτερη μείωση στο επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο σε σύγκριση με το στεγαστικό και το καταναλωτικό:

Συμβολή των επιμέρους χαρτοφυλακίων στη μείωση του υπολοίπου των ΜΕΑ							
ΣΥΝΟΛΟ	Στεγαστικά	Καταναλωτικά	Επιχειρηματικά	SBP	MME	Μεγάλες Επιχειρήσεις	Ναυτιλιακά
100%	19%	20%	61%	16%	30%	13%	2%

Επιπλέον των στόχων που αφορούν στο ύψος των ΜΕΑ και ΜΕΔ, έχουν τεθεί και στόχοι, μέσω των οποίων παρακολουθείται η απόδοση των τραπεζών κατά τη διαχείριση των ανοιγμάτων αυτών. Συγκεκριμένα:

Ο **Στόχος 3** (Ανάκτηση σε μετρητά μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων προς το μέσο υπόλοιπο των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων) αποβλέπει στην παρακολούθηση των εισπράξεων τόσο από αποπληρωμές όσο και από ρευστοποιήσεις και μεταβιβάσεις δανείων. Η στοχοθεσία των τραπεζών επικεντρώνεται στην ετήσια αύξηση των εισπράξεων, κυρίως λόγω των συνεχώς αυξανόμενων ταμειακών εισροών από αποπληρωμές και ρευστοποιήσεις εξασφαλίσεων. Σε σύγκριση με τη στοχοθεσία του προηγούμενου έτους, οι εκτιμήσεις των εισπράξεων έχουν αναθεωρηθεί αρνητικά, ιδιαίτερα όσον αφορά τις εισπράξεις από αποπληρωμές δανείων και εκποιήσεις εξασφαλίσεων, καθώς αναμένονται υψηλότερα ποσά ζημιών και διαγραφών. Το παρακάτω διάγραμμα παρουσιάζει τις ανακτήσεις μετρητών από ΜΕΑ για τα έτη 2017-2019:

Στόχος 3: Ανακτήσεις μετρητών από ΜΕΑ / ΜΕΑ

Ο **Στόχος 4** παρακολουθεί τη σύνθεση των λύσεων ρύθμισης που προσφέρονται σε πελάτες με οικονομικές δυσχέρειες και συγκεκριμένα αντιπαραβάλλει τις μακροπρόθεσμες ρυθμίσεις³ με το άθροισμα του συνολικού πληθυσμού των ΜΕΑ και των εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων με μακροπρόθεσμη ρύθμιση. Όλες οι τράπεζες έχουν θέσει ως στόχο την αύξηση των μακροπρόθεσμων ρυθμίσεων, με το εύρος του στόχου να

³ Οι τύποι των μακροπρόθεσμων ρυθμίσεων που χρησιμοποιούνται ευρέως ομαδοποιούνται, τυποποιούνται και ταξινομούνται στην ΠΕΕ 102/30.08.2016, για σκοπούς συγκρισιμότητας, διαφάνειας και καλύτερης παρακολούθησης της αποτελεσματικότητάς τους, ανά πιστωτικό ίδρυμα και σε επίπεδο συστήματος.

κυμαίνεται σε 42%-50% το 2019, από 20%-33% κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2017. Οι μακροπρόθεσμες ρυθμίσεις προσφέρονται για περίοδο μεγαλύτερη των δύο ετών και υποδεικνύουν λύσεις που θα μπορούσαν να οδηγήσουν έναν δανειολήπτη στη βιωσιμότητα και τελικά στην εξυπηρέτηση του δανείου. Σε σύγκριση με τη στοχοθεσία του προηγούμενου έτους, οι τράπεζες επιβεβαίωσαν τη μεταστροφή τους προς μακροπρόθεσμες λύσεις, ενώ αλλαγές ως προς το στόχο σχετίζονται κυρίως με την ενσωμάτωση των πλέον πρόσφατων εμπειρικών δεδομένων στη στοχοθεσία.

Ο **Στόχος 5** παρακολουθεί τα δάνεια σε καθυστέρηση άνω των 720 ημερών, τα οποία δεν έχουν καταγγελθεί, ως ποσοστό επί του αθροίσματος των δανείων σε καθυστέρηση άνω των 720 ημερών τα οποία δεν έχουν καταγγελθεί και των καταγγελλόμενων δανείων. Όλες οι τράπεζες στοχεύουν στην ενίσχυση των προσπαθειών τους για καταγγελία των δανείων αυτών και στην προσφυγή σε ένδικα μέσα, έτσι ώστε το ποσοστό των μη καταγγελλόμενων δανείων με καθυστέρηση άνω των 720 ημερών να μειωθεί δραστικά κατά την περίοδο από τον Ιούνιο του 2017 ως το τέλος του 2019 (από 10%-21% σε 0%-6% για τις ΜΜΕ και από 16%-35% σε 2%-13% για τις μεγάλες επιχειρήσεις). Σε σχέση με τη στοχοθεσία του προηγούμενου έτους δεν παρατηρούνται σημαντικές αποκλίσεις.

Ο **Στόχος 6** παρακολουθεί την πορεία στην άσκηση ένδικων μέσων επί των καταγγελλόμενων δανείων, με ποσοστό που παραμένει σε υψηλά επίπεδα για όλη τη διάρκεια της περιόδου, ενώ αγγίζει εύρος 92%-99% το 2019. Σε σχέση με τη στοχοθεσία του προηγούμενου έτους δεν παρατηρούνται σημαντικές αποκλίσεις.

Ο **Στόχος 7** παρακολουθεί αποκλειστικά το χαρτοφυλάκιο των ΜΜΕ. Συγκεκριμένα ο στόχος αυτός εξετάζει το ποσοστό των ενεργών ΜΜΕ, για τις οποίες έχει διενεργηθεί ανάλυση βιωσιμότητας τους τελευταίους δώδεκα μήνες. Οι τράπεζες στοχεύουν στη βελτίωσή τους στο συγκεκριμένο πεδίο, μέσω της αύξησης του ποσοστού των επιχειρήσεων για τις οποίες διενεργείται ανάλυση βιωσιμότητας στο 71%-97% το 2019, έτσι ώστε να βελτιωθούν αντίστοιχα και οι προσφερόμενες λύσεις ρύθμισης. Σε σχέση με τη στοχοθεσία του προηγούμενου έτους δεν παρατηρούνται σημαντικές αποκλίσεις.

Ο **Στόχος 8** εξετάζει τις προσπάθειες των τραπεζών να προσφέρουν από κοινού λύσεις ρύθμισης σε κοινούς πελάτες μικρομεσαίων και μεγάλων επιχειρήσεων. Το μεγαλύτερο ποσοστό του στόχου θα επιτευχθεί κατά τα δύο τελευταία έτη, με τις περισσότερες κοινές λύσεις να προσφέρονται κατά το 2018 και 2019. Παρά το γεγονός ότι ο στόχος δεν έχει επιτευχθεί έως τώρα (κυρίως λόγω των χρονοβόρων διαδικασιών), οι τράπεζες αναθεώρησαν προς τα πάνω τις προβλέψεις τους, προσβλέποντας ότι οι προσπάθειες για κοινές λύσεις ρύθμισης θα εντατικοποιηθούν τους προσεχείς μήνες.

Τέλος, ο **Στόχος 9** αποσκοπεί στην παρακολούθηση των ΜΕΑ μεγάλων επιχειρήσεων, για τα οποία η τράπεζα έχει ορίσει εξειδικευμένο στέλεχος για την εφαρμογή σχεδίου αναδιάρθρωσης της επιχείρησης. Και εδώ οι τράπεζες έχουν θέσει φιλόδοξους στόχους για το διπλασιασμό αυτών των δανείων το 2019 σε σύγκριση με τον Ιούνιο του 2017.

Γ. Αντιπαραβολή των στόχων με τα απολογιστικά μεγέθη του Ιουνίου του 2017

Οι τράπεζες υπέβαλαν τα απολογιστικά στοιχεία του Σεπτεμβρίου του 2017 με βάση το υπόδειγμα της ΠΕΕ 102/30.08.2016.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι τράπεζες υπέβαλαν τους αναθεωρημένους επιχειρησιακούς στόχους την 30 Σεπτεμβρίου 2017, οι στόχοι που υποβλήθηκαν για την περίοδο σχεδόν απεικονίζουν τα απολογιστικά στοιχεία. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Σεπτεμβρίου του 2017, τα ΜΕΑ άγγιξαν τα 99,1⁴ δισεκ. ευρώ και τα ΜΕΔ τα 70,2⁴ παραπάνω δισεκ. ευρώ. Οι τράπεζες κατάφεραν να επιτύχουν τους στόχους που είχαν θέσει τόσο για το ύψος των ΜΕΑ όσο και των ΜΕΔ, καθώς αυτά είναι χαμηλότερα κατά 0,8% (ή 796 εκατ. ευρώ) και 0,1% (ή 89 εκατ. ευρώ) αντίστοιχα από το στόχο που είχε τεθεί.

⁴ Εξαιρούνται τα εκτός ισολογισμού στοιχεία.

Δ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Τεχνικό Υπόβαθρο

Στην περίμετρο αναφοράς περιλαμβάνονται όλες οι ελληνικές εμπορικές και συνεταιριστικές τράπεζες.

Η αναφορά συμπληρώνεται σε επίπεδο τράπεζας και όχι ομίλου («ατομική βάση»).

Για τους σκοπούς της στοχοθεσίας, τα Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα (ΜΕΑ) και τα Μη Εξυπηρετούμενα δάνεια⁵ (ΜΕΔ) αναφέρονται μόνο σε εντός ισολογισμού στοιχεία.

Τα ΜΕΑ ακολουθούν τον ορισμό της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (European Banking Authority – EBA, Annex V. Part 2. 145-162).

Τα τέσσερα συστημικά πιστωτικά ιδρύματα⁶ και τα τρία μεγαλύτερα μη συστημικά πιστωτικά ιδρύματα⁷ υποχρεούνται να υποβάλλουν το σύνολο των εννέα επιχειρησιακών στόχων και των βασικών δεικτών απόδοσης, ενώ τα υπόλοιπα μη συστημικά πιστωτικά ιδρύματα υποβάλλουν ένα περιορισμένο αριθμό επιλεγμένων επιχειρησιακών στόχων⁸ και βασικών δεικτών απόδοσης.

Οι εννέα επιχειρησιακοί στόχοι είναι οι ακόλουθοι:

- **Στόχος 1:** Υπόλοιπο (πριν από προβλέψεις) Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (ΜΕΑ).
- **Στόχος 2:** Υπόλοιπο (πριν από προβλέψεις) δανείων σε καθυστέρηση μεγαλύτερη των 90 ημερών (ΜΕΔ).
- **Στόχος 3:** Ανάκτηση σε μετρητά (από εισπράξεις τόκων, προμηθειών, αποπληρωμών κεφαλαίου, διακανονισμών, ρευστοποίηση εξασφαλίσεων, μεταβιβάσεων) ΜΕΑ προς το μέσο υπόλοιπο των ΜΕΑ.
- **Στόχος 4:** Υπόλοιπο δανείων με μακροπρόθεσμες ρυθμίσεις προς το σύνολο των μη εξυπηρετούμενων δανείων και των ρυθμισμένων με μακροπρόθεσμες ρυθμίσεις εξυπηρετούμενων δανείων.
- **Στόχος 5:** Υπόλοιπο μη εξυπηρετούμενων δανείων για περίοδο άνω των 720 ημερών, τα οποία δεν έχουν καταγγελθεί⁹, προς το άθροισμα των μη εξυπηρετούμενων δανείων για περίοδο άνω των 720 ημερών τα οποία δεν έχουν καταγγελθεί και των καταγγελλόμενων δανείων.

⁵ Τα ΜΕΔ περιλαμβάνουν δάνεια με καθυστέρηση άνω των 90 ημερών.

⁶ Τα τέσσερα συστημικά πιστωτικά ιδρύματα είναι η Τράπεζα Πειραιώς, η Εθνική Τράπεζα, η Alpha Bank και η Eurobank.

⁷ Τα τρία μεγαλύτερα μη συστημικά πιστωτικά ιδρύματα είναι η Τράπεζα Αττικής, η Παγκρήτια Συνεταιριστική Τράπεζα και η Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων.

⁸ Συγκεκριμένα τους στόχους 1, 2, 4, 5 και 6, οι οποίοι αναλύονται στη συνέχεια.

⁹ Ως καταγγελλόμενες απαιτήσεις θεωρούνται τα δάνεια των οποίων η σύμβαση έχει καταγγελθεί από τον δανειοδότη και η καταγγελία αυτή έχει γνωστοποιηθεί στον δανειολήπτη.

- **Στόχος 6:** Υπόλοιπο καταγγελλμένων δανείων για τα οποία έχουν κινηθεί νομικές διαδικασίες προς το σύνολο των καταγγελλμένων δανείων.
- **Στόχος 7:** Υπόλοιπο ΜΕΑ βιώσιμων επιχειρήσεων (μικρού και μεσαίου μεγέθους), για τις οποίες έχει διενεργηθεί ανάλυση βιωσιμότητας τους τελευταίους δώδεκα μήνες προς το σύνολο των ΜΕΑ βιώσιμων επιχειρήσεων (μικρού και μεσαίου μεγέθους).
- **Στόχος 8:** Υπόλοιπο ΜΕΑ κοινών πιστούχων¹⁰ (για μεγάλα επιχειρηματικά δάνεια και δάνεια προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις), για τους οποίους έχει εφαρμοστεί κοινή λύση αναδιάρθρωσης από τις εμπλεκόμενες τράπεζες.
- **Στόχος 9:** Υπόλοιπο ΜΕΑ προς μεγάλες επιχειρήσεις, για τα οποία η τράπεζα έχει αναθέσει σε εξειδικευμένο σύμβουλο την υλοποίηση σχεδίου λειτουργικής αναδιάρθρωσης.

Οι επιχειρησιακοί στόχοι και οι βασικοί δείκτες απόδοσης παρακολουθούνται τόσο στο σύνολο των χαρτοφυλακίων όσο και ανά χαρτοφυλάκιο δανείων:

- **Στεγαστικά δάνεια.** Στην ενότητα αυτή συμπεριλαμβάνονται τα στοιχεία χρηματοδοτικών ανοιγμάτων προς νοικοκυριά για την απόκτηση ή επισκευή οικιστικού ακινήτου.
- **Καταναλωτικά δάνεια.** Στην ενότητα αυτή συμπεριλαμβάνονται τα στοιχεία χρηματοδοτικών ανοιγμάτων προς νοικοκυριά για την κάλυψη καταναλωτικών αναγκών με ανακυκλούμενο πιστωτικό όριο (πιστωτικές κάρτες, λογαριασμοί υπερανάληψης, ανοικτά καταναλωτικά δάνεια), αλλά και καταναλωτικά δάνεια με τοκοχρεολυτικό πρόγραμμα αποπληρωμής.
- **Επιχειρηματικά δάνεια.** Στην ενότητα αυτή συμπεριλαμβάνονται τα στοιχεία χρηματοδοτικών ανοιγμάτων προς επιχειρήσεις, όπως περιγράφονται παρακάτω:
 - **Ελεύθεροι Επαγγελματίες και Πολύ Μικρές Επιχειρήσεις.** Χρηματοδοτικά ανοίγματα προς ελεύθερους επαγγελματίες και επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών μικρότερο των 2,5 εκατ. ευρώ.
 - **Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ).** Χρηματοδοτικά ανοίγματα προς επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών μεγαλύτερο των 2,5 εκατ. ευρώ και μικρότερο των 50 εκατ. ευρώ.
 - **Μεγάλες Επιχειρήσεις.** Χρηματοδοτικά ανοίγματα προς επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών μεγαλύτερο των 50 εκατ. ευρώ.
 - **Ναυτιλιακά Δάνεια.** Χρηματοδοτικά ανοίγματα προς ναυτιλιακές επιχειρήσεις.

¹⁰ Ένας πιστούχος θεωρείται ως «κοινός πιστούχος» όταν έχει ανοίγματα σε πολλαπλές τράπεζες.